

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Číslo poverenia: 1367/01
Zo dňa: 20.05.2015

Počet výtlačkov: 2
Výtlačok číslo: 1
Počet strán: 21
Počet príloh: 0

PROTOKOL

**o výsledku kontroly
finančných prostriedkov a majetku vo vybraných organizáciách v oblasti kultúry**

Slovenská národná knižnica

Žilina september 2015

Zhrnutie:

Účelom kontroly finančných prostriedkov a majetku vo vybraných organizáciách v oblasti kultúry bolo prekontrolovať stav dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s finančnými prostriedkami a plnenie povinností pre zachovanie kultúrneho dedičstva.

Predmetom tejto kontroly súladu, ktorej cieľom bolo zhodnotiť systém poskytovania finančných prostriedkov pre zabezpečenie ochrany kultúrnych pamiatok a zachovanie kultúrneho dedičstva, bola analýza rozpočtového hospodárenia, hospodárnosť pri vynakladaní verejných prostriedkov a nakladanie s majetkom štátu.

Kontrolovaný subjekt hospodáril v kontrolovanom období podľa schváleného rozpočtu príjmov a výdavkov. Riadil sa záväznými ukazovateľmi štátneho rozpočtu určenými zriaďovateľom, s ktorým mal ako východisko uzavretý príslušný kontrakt pre realizáciu činností a ich financovanie.

Záväzné ukazovatele rozpočtu určené rozpisom záväzných ukazovateľov boli v priebehu kontrolovaných rozpočtových rokov upravené vykonanými rozpočtovými opatreniami, o ktorých bola vedená operatívna evidencia. Kontrolovaný subjekt každoročne oprávnené prekročil rozpočtový limit výdavkov o mimorozpočtové prostriedky, ktoré viedol na samostatnom mimorozpočtovom účte.

Účtovné závierky kontrolovaného subjektu zostavené za kontrolované účtovné obdobia roku 2013 a 2014 obsahovali požadované súčasti a náležitosti a boli zostavené v zákonom stanovenej lehote. Dodržaná bola zásada bilančnej kontinuity. Overením súladu údajov vykázaných vo finančných a účtovných výkazoch s údajmi v hlavnej knihe nebol zistený nesúlad. Osobitne za každý kontrolovaný rozpočtový rok bola vyhotovená príslušná výročná správa, v ktorej boli prehľadne spracované súhrnné údaje o výsledkoch činnosti kontrolovaného subjektu a o jeho rozpočtovom hospodárení.

Preverením správnosti, úplnosti a preukázateľnosti účtovníctva bola v troch prípadoch zistená nesprávna aplikácia platných postupov účtovania. V šiestich prípadoch bolo zistené účtovanie na základe účtovných dokladov, ktorých obsah nedokazoval skutočnosť priamo ani nepriamo obsahom iných preukázateľných účtovných záznamov. Preverením správnosti, úplnosti a preukázateľnosti evidencie dlhodobého majetku neboli zistené nedostatky. Kontrolou dodržiavania rozpočtových pravidiel a správnosti uplatňovania rozpočtovej klasifikácie bolo v jednom prípade zistené nesprávne triedenie rovnorodých druhov výdavkov.

Kontrolou vykonania inventarizácie majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov neboli zistené nedostatky. Zistený inventarizačný rozdiel nebol účtovnou jednotkou zaúčtovaný do účtovného obdobia, za ktoré sa inventarizáciou overoval stav majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov.

Vykonanou kontrolou dodržiavania postupov verejného obstarávania neboli na základe predloženej dokumentácie zistené také porušenia, ktoré by vzhľadom na ich povahu, závažnosť, spôsob a následky nedodržania zákona o verejnom obstarávaní mali zásadný vplyv na výber úspešného uchádzača. V prípadoch neuverejnenia povinných informácií v profile verejného obstarávateľa boli tieto doplnené v priebehu výkonu kontroly.

Kontrolou nakladania s prebytočným a s dočasne prebytočným majetkom štátu bolo zistené vydanie jedenástich rozhodnutí, ktoré neobsahovali jednoznačné identifikačné údaje o dočasne prebytočnom majetku štátu. V prípade dvoch výpožičiek nebytových priestorov kontrolovaný subjekt nepreukázal ich predchádzajúce označenie za dočasne prebytočný majetok štátu formou písomného rozhodnutia. Nehnutel'ný majetok štátu bol v prípade jednej výpožičky odovzdaný

do používania vypožičiavateľovi bezprostredne po uzavretí zmluvy napriek tomu, že zmluva vyžadujúca súhlas zriaďovateľa kontrolovaného subjektu nadobudla platnosť udelením tohto súhlasu až cca po jednom roku od jej uzavretia. Dve zmluvy o výpožičke nebytového priestoru uzavreté kontinuálne s iným správcom majetku štátu v pôsobnosti spoločného zriaďovateľa, neboli zriaďovateľom odsúhlasené, čím nebolo preukázané splnenie podmienok ich platnosti. V prípade úpravy piatich zmluvných vzťahov o výpožičke majetku štátu nebolo označenie osoby vypožičiavateľa spoľahlivé, čo mohlo viesť k vzniku rozporov.

Preverením spravovania pohľadávok štátu a nakladania s neupotrebitelným majetkom štátu neboli zistené nedostatky.

Kontrolovaný subjekt v kontrolovanom období nezverejnil osem preverených faktúr za tovary, služby a práce, nápravu vykonal v priebehu výkonu kontroly. Kontrolou povinne zverejňovaných zmlúv neboli zistené prípady ich nezverejnenia v Centrálnom registri zmlúv do troch mesiacov od ich uzavretia alebo od udelenia súhlasu, ak sa na ich platnosť vyžadoval súhlas príslušného orgánu.

Kontrolou zistené nedostatky uvedené v tomto protokole o výsledku kontroly v oblasti účtovníctva neboli na základe ich hodnoty, povahy a kontextu považované za významné, neovplyvnili teda výsledky vykázané v účtovných a finančných výkazoch ako celku.

Odporúčania

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky (ďalej len „NKÚ SR“) odporúča kontrolovanému subjektu prijať existujúce zásady nájmu a výpožičiek nebytových priestorov ako svoj záväzný interný predpis.

Podľa poverenia predsedu NKÚ SR č. 1367/01 z 20.05.2015 vykonali:

Ing. Radoslav Jelšovský, vedúci kontrolnej skupiny

Ing. Lenka Skalická, členka kontrolnej skupiny

kontrolu finančných prostriedkov a majetku vo vybraných organizáciách v oblasti kultúry, ktorej cieľom bolo zhodnotiť systém poskytovania finančných prostriedkov pre zabezpečenie ochrany kultúrneho pamiatok a zachovanie kultúrneho dedičstva.

Kontrola bola vykonaná v čase od 02.06.2015 do 10.09.2015 v kontrolovanom subjekte

Slovenská národná knižnica, Námestie J. C. Hronského 1, 036 01 Martin, IČO 36138517

za kontrolované obdobie roku 2013 a 2014, v prípade potreby objektívneho zhodnotenia kontrolovaných skutočností aj predchádzajúce, resp. nasledujúce obdobie.

Kontrola bola vykonaná v súlade so zákonom NR SR č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a so štandardami, ktoré vychádzajú zo základných princípov kontroly (ISSAI 100 a 400) v rámci medzinárodných štandardov najvyšších kontrolných inštitúcií.

Účelom kontroly bolo prekontrolovať stav dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s finančnými prostriedkami a plnenie povinností pre zachovanie kultúrneho dedičstva.

Predmetom kontroly bola pôsobnosť kontrolovaného subjektu, analýza rozpočtového hospodárenia, dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov a hospodárnosť pri vynakladaní verejných prostriedkov, stav správy a ochrany majetku štátu.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1. Pôsobnosť kontrolovaného subjektu

Podľa zákona č. 183/2000 Z. z. o knižniciach, o doplnení zákona SNR č. 27/1987 Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti a o zmene a doplnení zákona č. 68/1997 Z. z. o Matici slovenskej v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 183/2000 Z. z.“) je Slovenská národná knižnica právnickou osobou, ktorej zriaďovateľom je Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“ alebo „zriaďovateľ“). Jej sídlom je mesto Martin.

Zriaďovaciu listinu Slovenskej národnej knižnice vydalo ministerstvo rozhodnutím č. MK 1086/2000-1 z 27.06.2000. Zriadená bola s účinnosťou od 01.07.2000 ako štátna rozpočtová organizácia zlúčením Slovenskej národnej knižnice v Matici slovenskej a Pamätníka národnej kultúry. Práva a povinnosti z majetkovoprávnych vzťahov vrátane pohľadávok a záväzkov vzniknutých v týchto pôvodných subjektoch prešli ku dňu zriadenia z Matice slovenskej na Slovenskú národnú knižnicu. Súčasne prešiel majetok štátu, ktorý užívala Slovenská národná knižnica v Matici slovenskej a Pamätník národnej kultúry, zo správy Matice slovenskej do správy Slovenskej národnej knižnice, a to v rozsahu vymedzenom v príslušnom delimitačnom protokole.

Slovenská národná knižnica (ďalej len „SNK“) je podľa zriaďovacej listiny a jej neskorších zmien a doplnkov národnou knižnicou Slovenskej republiky a vrcholnou štátnou kultúrnou, informačnou, vedeckou a vzdelávacou inštitúciou v oblasti knižničnej, bibliografickej, literárnomúzejnej, literárnoarchívnej a biografickej činnosti. Jej základným poslaním je prostredníctvom knižničnoinformačných služieb a informačných technológií zabezpečovať slobodný prístup k informáciám šíreným na všetkých druhoch nosičov, budovať, ochraňovať a sprístupňovať knižničné fondy, archívne fondy a múzejné zbierkové predmety so vzťahom

k dokumentácii vývoja slovenskej literatúry, knižnej kultúry a umenia, ako aj databázy z týchto oblastí, a tým uspokojovať kultúrne, informačné, vedeckovýskumné a vzdelávacie potreby ľudí a napomáhať ich celoživotnému vzdelávaniu, nezávislému rozhodovaniu a duchovnému rozvoju.

Podľa zákona č. 183/2000 Z. z. je SNK konzervačnou a depozitnou knižnicou Slovenskej republiky, prednostne zhromažďuje, odborne spracúva, uchováva, ochraňuje a sprístupňuje domáce a zahraničné slovacikálne dokumenty, je národnou bibliografickou agentúrou, ktorá zabezpečuje koordináciu národného bibliografického systému, vedie národnú bibliografickú registráciu slovacikálnych dokumentov, odborne spracúva a sprístupňuje slovenskú národnú bibliografiu. Ďalej je pracoviskom na literárnoarchívnu, literárnomúzejnú a biografickú dokumentáciu, výskum, ochranu a podporu slovenskej kultúry a literatúry, je metodickým, poradenským, koordinačným, vzdelávacím a štatistickým pracoviskom knižničného systému, je národnou agentúrou pre medzinárodné štandardné číslovanie dokumentov a medzinárodnú identifikáciu dokumentov, je vedeckovýskumným a šandardizačným pracoviskom knižničného systému, národným ústredím medziknižničnej výpožičnej služby a pracoviskom medzinárodnej medziknižničnej výpožičnej služby.

SNK spravuje a ochraňuje historický knižničný dokument a historický knižničný fond, vedie Ústrednú evidenciu historických knižničných dokumentov a historických knižničných fondov a evidenciu o dokumentoch a súboroch knižničných dokumentov vyradených z ústrednej evidencie, je národným pracoviskom pre oblasť reštaurovania, konzervovania, ochranného kopírovania a digitalizácie knižničných dokumentov. Kontrolovaný subjekt spravuje súborný katalóg monografií knižníc a koordinuje tvorbu súborných katalógov knižníc, s príslušnou organizáciou kolektívnej správy uzatvára hromadnú licenčnú zmluvu na rozširovanie predmetov ochrany vypožičiavaním realizovaným prostredníctvom knižničného systému Slovenskej republiky a uhrádza odmeny nositeľom práv za rozširovanie predmetov ochrany vypožičiavaním v rozsahu udelennej licencie.

Zriaďovateľ určil SNK v zriaďovacej listine aj ďalšie činnosti, ku ktorým patrí najmä koordinovanie informatizácie, internetizácie a zavádzanie informačných technológií v rámci Knižničného systému SR, koordinovanie digitalizácie a prezentácie kultúrneho dedičstva SR a podieľanie sa na správe Národného cintorína v Martine.

Štatutárnym orgánom SNK je generálny riaditeľ, ktorého ustanovuje do funkcie minister kultúry SR. Generálny riaditeľ zodpovedá za hospodárenie s verejnými prostriedkami a nakladanie s majetkom štátu v správe SNK. Vydáva organizačný poriadok SNK, ktorý upravuje vnútornú organizačnú štruktúru SNK, rozsah oprávnení a zodpovednosti vedúcich zamestnancov, rozsah pôsobnosti a náplň jednotlivých pracovísk a vzájomné vzťahy organizačných útvarov.

Podľa organizačného poriadku SNK z 10.12.2012 v znení jeho neskorších dodatkov, účinného od 01.01.2013, sa činnosti SNK vykonávajú v sídelnej budove na Hostihore, v Literárnom múzeu SNK v Martine, v Slovanskom múzeu A. S. Puškina v Brodzanoch, v Konzervačnom a digitalizačnom centre vo Vrútkach a v kaštieli v Diviakoch, ako aj vo vypožičaných priestoroch Aponiovskej knižnice v kaštieli v Oponiciach.

Kontrolná činnosť zriaďovateľa bola v SNK v uplynulých rokoch vykonávaná pravidelne. NKÚ SR boli predložené výsledky z následnej finančnej kontroly dodržiavania hospodárnosti, efektívnosti, účelnosti a účinnosti pri hospodárení s verejnými prostriedkami a z vnútorného auditu zameraného na poskytnutie odborného názoru na primeranosť nastavenia a efektívnosť fungovania riadiaceho a kontrolného systému a hodnotenie finančného riadenia, ktoré boli zriaďovateľom realizované v roku 2013.

V roku 2014 bol vykonaný následný vnútorný audit po systémovom audite a audite zhody, ktorého cieľom bolo overiť zohľadnenie odporúčaní a plnenie opatrení z auditu vykonaného v roku

2013. V tom istom roku zriaďovateľ vykonal aj kontrolu dodržiavania ochrany utajovaných skutočností. V roku 2015 bola zriaďovateľom vykonaná následná finančná kontrola zameraná na plnenie opatrení prijatých na nápravu nedostatkov zistených finančnými kontrolami v roku 2013.

2. Analýza hospodárenia

SNK ako štátna rozpočtová organizácia je svojimi príjmami a výdavkami zapojená na štátny rozpočet prostredníctvom kapitoly Ministerstva kultúry SR a hospodári s rozpočtovými prostriedkami a s prostriedkami prijatými od iných subjektov. Zostavuje svoj rozpočet príjmov a výdavkov, pričom sa riadi záväznými ukazovateľmi štátneho rozpočtu určenými zriaďovateľom a zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok. Účelovo určené peňažné dary používa v súlade s ich určením. Jej financovanie je upravené zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 523/2004 Z. z.“).

V kontrolovanom období rokov 2013 a 2014 hospodárila SNK samostatne podľa schváleného rozpočtu s prostriedkami, ktoré jej určil zriaďovateľ v rámci svojho rozpočtu. S ministerstvom uzavrela ako východisko príslušné kontrakty, ktorých cieľom bolo sprehľadniť vzťahy medzi zriaďovateľom a organizáciou v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti v oblasti realizácie činností a ich financovania pri plnení verejných funkcií a verejnoprospešných činností. Výdavky v sume 5 693 407 eur určené rozpisom záväzných ukazovateľov na rok 2013 a rovnako na rok 2014 boli kryté príslušným kontraktom. Poskytnuté boli formou bežných výdavkov na plnenie činností v oblasti poskytovania knižnično-informačných služieb, zabezpečenie kultúrnych, informačných, výskumno-vedeckých a vzdelávacích služieb pre používateľov, realizáciu múzejných činností, činnosť špecializovaného archívu, sprístupňovanie kultúry a podporu návštevnosti prostredníctvom kultúrnych poukazov. V rámci predmetných kontraktov boli pre SNK ako prijímateľa prostriedkov stanovené na uvedené činnosti ciele a ich ukazovatele, ktoré boli podľa príslušných výročných správ splnené s výnimkami, spôsobenými zdôvodnenými objektívnymi okolnosťami.

K nesplneniu cieľa v roku 2013 došlo v prípade nedosiahnutia stanoveného počtu výpožičiek knižničného fondu. K nesplneniu cieľov v roku 2014 došlo v prípade nedosiahnutia stanoveného počtu výpožičiek knižničného fondu a nedosiahnutia stanoveného počtu výpožičiek v rámci medzinárodnej medziknižničnej výpožičnej služby. Uvedené prípady súviseli s realizáciou národného projektu Digitálna knižnica a digitálny archív, v dôsledku ktorej došlo k nevyhnutným obmedzeniam pri nakladaní s knižničným fondom.

V rámci dohodnutých kontraktov boli SNK rozpisom záväzných ukazovateľov rozpočtované aj príjmy pochádzajúce z jej činnosti v sume 65 000 eur na rok 2013 a v sume 73 000 eur na rok 2014. Kapitálové výdavky na kontrolované obdobie kontrahované a rozpísané neboli.

Záväzné ukazovatele rozpočtu, určené zriaďovateľom rozpisom záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu v programovej štruktúre boli v priebehu kontrolovaných rozpočtových rokov upravené vykonanými rozpočtovými opatreniami. Zmeny rozpočtu boli realizované nad rámec pôvodne kontrahovaných príjmov a výdavkov. Zrealizovanými rozpočtovými opatreniami boli presuny rozpočtových prostriedkov v rámci rozpočtu organizácie, povolené prekročenie limitu výdavkov a viazanie rozpočtových prostriedkov. Po úpravách rozpočtu na rok 2013 predstavovali celkové rozpočtované príjmy sumu 91 000 eur. Celkové výdavky boli po úpravách v roku 2013 rozpočtované v sume 8 918 818 eur, pričom pozostávali z bežných výdavkov v sume 6 266 024 eur a z kapitálových výdavkov v sume 2 652 794 eur. Po úpravách rozpočtu na rok 2014 predstavovali celkové rozpočtované príjmy sumu 119 901 eur. Celkové výdavky boli po úpravách v roku 2014 rozpočtované v sume 20 063 476 eur, pričom pozostávali z bežných výdavkov v sume 11 319 899 eur a z kapitálových výdavkov v sume 8 743 577 eur.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

SNK viedla v kontrolovanom dvojročnom období operatívnu evidenciu o všetkých rozpočtových opatreniach vykonaných v jej rozpočte v priebehu príslušného rozpočtového roka. V roku 2013 bolo celkom zrealizovaných 37 rozpočtových opatrení, v roku 2014 ich bolo spolu 49.

Tabuľka č. 1

Prehľad o plnení rozpočtu SNK v roku 2013 a 2014 vrátane mimorozpočtových prostriedkov v eur

ukazovateľ	rok 2013			rok 2014		
	schválený rozpočet (kontrakt)	upravený rozpočet	skutočnosť k 31.12.	schválený rozpočet (kontrakt)	upravený rozpočet	skutočnosť k 31.12.
príjmy celkom	65 000	91 000	158 935	73 000	119 901	142 906
200 – nedaňové príjmy	65 000	91 000	151 248	73 000	119 901	128 365
300 – granty a transfery	0	0	7 687	0	0	14 541
výdavky celkom	5 693 407	8 918 818	8 912 335	5 693 407	20 063 476	20 053 061
600 – bežné výdavky	5 693 407	6 266 024	6 268 298	5 693 407	11 319 899	11 309 982
610 – mzdy, platy, ...	1 739 272	2 330 250	2 335 896	1 739 272	2 717 150	2 723 322
620 – poisťné a ...	607 876	899 936	901 909	619 067	948 373	950 531
630 – tovary a služby	3 290 218	2 995 577	2 990 232	3 273 268	7 607 228	7 588 981
640 – bežné transfery	56 041	40 261	40 261	61 800	47 148	47 148
700 – kapitálové výdavky	0	2 652 794	2 644 037	0	8 743 577	8 743 079
710 – obstar. kapit. aktív	0	2 652 794	2 644 037	0	8 743 577	8 743 079

zdroj: FIN 1-12 k 31.12.2013 a FIN 1-12 k 31.12.2014

Kontrolovaný subjekt naplnil v roku 2013 celkové príjmy v skutočnej sume 158 935 eur, t.j. plnenie predstavovalo 174,7 %. Predmetné príjmy pozostávali z rozpočtových nedaňových príjmov v sume 151 248 eur, ktoré pozostávali najmä z predaja kníh a publikácií, vstupného, servisu, služieb, dobropisov za energie a refundácií výdavkov z minulých rokov, z prenájmu majetku a z porušenia predpisov nedodržaním výpožičnej lehoty. Na celkovej sume príjmov sa mimorozpočtové prostriedky podľa ustanovenia § 23 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. podieľali sumou 7 687 eur. Pozostávali z transferov prijatých od iných subjektov na základe zmluvy o partnerstve k realizácii projektu v sume 3 175 eur, od úradu práce, sociálnych vecí a rodiny podľa osobitného predpisu na aktivačné práce v sume 529 eur a zo zahraničných grantov na základe zmluvy o poskytnutí grantu v sume 3 983 eur.

Skutočné celkové výdavky boli v roku 2013 realizované v sume 8 912 335 eur, t.j. čerpanie predstavovalo 99,9 %. Z toho bežné výdavky boli čerpané v sume 6 268 298 eur (100,04 % čerpanie) a kapitálové výdavky v sume 2 644 037 eur (99,7 % čerpanie). Bežné výdavky vrátane mimorozpočtových pozostávali z miezd, platov, služobných príjmov a ostatných osobných vyrovnaní v sume 2 335 896 eur (100,2 % čerpanie), z poisťného a príspevkov do poisťovní v sume 901 909 eur (100,2 % čerpanie), z tovarov a služieb v sume 2 990 232 eur (99,8 % čerpanie) a z bežných transferov v sume 40 261 eur (100 % čerpanie). Prekročenie rozpočtového limitu celkových bežných výdavkov vyplývalo z prekročenia rozpočtového limitu výdavkov v prípade mzdových prostriedkov o 5 646 eur a v prípade odvodov do poisťovní o 1 973 eur spôsobeného čerpaním mimorozpočtových prostriedkov v sume uvedeného prekročenia. Kapitálové výdavky pozostávali z obstarania kapitálových aktív v sume 2 644 037 eur. Na celkovej sume čerpaných výdavkov sa povoleným prekročením rozpočtového limitu výdavkov o sumu 7 687 eur podieľali mimorozpočtové prostriedky prijaté podľa ustanovenia § 23 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. formou grantu a podľa osobitného predpisu na aktivačné práce. Konkrétne pozostávali z mzdových prostriedkov v sume 5 646 eur, z odvodov do poisťovní v sume 1 973 eur a z výdavkov za tovary a služby v sume 68 eur.

Skutočne dosiahnuté výdavky SNK za rok 2013 spolu v sume 8 912 335 eur boli v porovnaní s pôvodne kontrahovanými výdavkami v sume 5 693 407 eur čerpané na 156,5 %. Vysoké čerpanie bolo ovplyvnené najmä čerpaním prostriedkov Európskej únie a príslušného

spolufinancovania národného projektu Digitálna knižnica a digitálny archív, ktoré neboli kontrahované. Podľa príslušnej výročnej správy boli výdavky poskytnuté na plnenie činností v oblasti poskytovania knižnično-informačných služieb, zabezpečenie kultúrnych, informačných, výskumno-vedeckých a vzdelávacích služieb pre používateľov čerpané spolu v sume 8 305 045 eur, na realizáciu múzejných činností v sume 359 180 eur, na činnosť špecializovaného archívu v sume 245 957 eur a na sprístupňovanie kultúry a podporu návštevnosti prostredníctvom kultúrnych poukazov v sume 2 153 eur.

Kontrolovaný subjekt naplnil v roku 2014 celkové príjmy v skutočnej sume 142 906 eur, t.j. plnenie predstavovalo 119,2 %. Predmetné príjmy pozostávali z rozpočtových nedaňových príjmov v sume 128 169 eur, ktoré pozostávali najmä z predaja kníh a publikácií, vstupného, servisu, služieb, dobropisov za energie a refundácií výdavkov z minulých rokov a z prenájmu majetku. Na celkovej sume príjmov sa mimorozpočtové prostriedky podľa ustanovenia § 23 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. podieľali sumou 14 737 eur. Pozostávali z transferov prijatých od iných subjektov na základe zmluvy o partnerstve k realizácii projektu v sume spolu 10 189 eur, zo zahraničných grantov na základe darovacej zmluvy spolu v sume 4 352 eur a z poistného plnenia v sume 196 eur.

Skutočné celkové výdavky boli v roku 2014 realizované v sume 20 053 061 eur, t.j. čerpanie predstavovalo 99,9 %. Z toho bežné výdavky boli čerpané v sume 11 309 982 eur (99,9 % čerpanie) a kapitálové výdavky v sume 8 743 079 eur (99,9 % čerpanie). Bežné výdavky vrátane mimorozpočtových pozostávali z miezd, plátov, služobných príjmov a ostatných osobných vyrovnaní v sume 2 723 322 eur (100,2 % čerpanie), z poistného a príspevkov do poisťovní v sume 950 531 eur (100,2 % čerpanie), z tovarov a služieb v sume 7 588 981 eur (99,8 % čerpanie) a z bežných transferov v sume 47 148 eur (100 % čerpanie). Prekročenie rozpočtového limitu výdavkov v prípade mzdových prostriedkov o 6 172 eur a v prípade odvodov do poisťovní o 2 158 eur bolo spôsobené čerpaním mimorozpočtových prostriedkov v sume uvedeného prekročenia. Kapitálové výdavky pozostávali z obstarania kapitálových aktív v sume 8 743 079 eur. Na celkovej sume čerpaných výdavkov sa povoleným prekročením rozpočtového limitu výdavkov o sumu 14 737 eur podieľali mimorozpočtové prostriedky prijaté podľa ustanovenia § 23 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. na základe darovacej zmluvy, formou grantu a z poistného plnenia. Konkrétne pozostávali z mzdových prostriedkov v sume 6 172 eur, z odvodov do poisťovní v sume 2 158 eur a z výdavkov za tovary a služby v sume 6 407 eur, v tom poistné plnenie v sume 196 eur.

Skutočne dosiahnuté výdavky SNK za rok 2014 spolu v sume 20 053 061 eur boli v porovnaní s pôvodne kontrahovanými výdavkami v sume 5 693 407 eur čerpané na 352,2 %. Vysoké čerpanie bolo ovplyvnené najmä čerpaním prostriedkov Európskej únie a príslušného spolufinancovania národného projektu Digitálna knižnica a digitálny archív, ktoré neboli kontrahované. Podľa príslušnej výročnej správy boli výdavky poskytnuté na plnenie činností v oblasti poskytovania knižnično-informačných služieb, zabezpečenie kultúrnych, informačných, výskumno-vedeckých a vzdelávacích služieb pre používateľov čerpané spolu v sume 19 447 649 eur, na realizáciu múzejných činností v sume 408 433 eur, na činnosť špecializovaného archívu v sume 195 566 eur a na sprístupňovanie kultúry a podporu návštevnosti prostredníctvom kultúrnych poukazov v sume 1 413 eur.

V kontrolovanom dvojročnom období nebolo zo strany SNK zistené nedodržanie záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu určených zriaďovateľom.

SNK príjmy svojho rozpočtu s výnimkou dodatočných príjmov vzájomne započítaných s predtým vynaloženými výdavkami v tom istom rozpočtovom roku sústredovala v kontrolovanom období na svojom príjmovom rozpočtovom účte. Svoje výdavky realizovala zo svojho výdavkového rozpočtového účtu. V prípadoch ustanovených zákonom č. 523/2004 Z. z. sústredovala svoje príjmy aj na iných mimorozpočtových účtoch a rozpočtové výdavky realizovala

aj z iných samostatných mimorozpočtových účtov. Všetky účty mala SNK zriadené výlučne v Štátnej pokladnici.

V kontrolovanom období SNK prekročila rozpočtový limit výdavkov o prostriedky prijaté podľa § 23 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. Tieto prostriedky viedla na samostatnom mimorozpočtovom účte. Pri ich použití ich odviedla na osobitný príjmový účet pre doplnkové zdroje a výdavky realizovala zo svojho výdavkového účtu. Kontrolou nebolo zistené použitie účelovo určených peňažných darov v rozpore s ich určením.

Úhrady výdavkov (mzdy, platy, odvody poistného a príspevky do poistných fondov) z prostriedkov štátneho rozpočtu za mesiac december, ktoré sa uskutočnili v januári nasledujúceho rozpočtového roka realizovala SNK v kontrolovanom období prostredníctvom účtu cudzích prostriedkov (depozitný účet). V kontrolovanom období tvorila vo väzbe na osobitný predpis sociálny fond. Nevykonávala podnikateľskú činnosť.

Kontrolou pokladničnej dokumentácie nebolo v kontrolovanom období zistené nedodržiavanie denného limitu zostatku peňažných prostriedkov v hotovosti stanoveného ustanovením § 12 ods. 1 písm. c) zákona č. 291/2002 Z. z. o Štátnej pokladnici a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vo väzbe na výnos Ministerstva financií SR č. MF/026991/2012-321 z 28. decembra 2012, ktorým sa ustanovuje denný limit zostatku finančných prostriedkov v hotovosti pre klientov Štátnej pokladnice v znení neskorších predpisov. Predmetný denný limit zostatku finančných prostriedkov v hotovosti na konci dňa v pokladnici SNK bol podľa ustanovenia § 2 ods. 1 písm. i) tohto výnosu ustanovený s účinnosťou od 15.1.2013 v sume 1 000 eur, ktorý sa zvyšuje o sumu zodpovedajúcu výnosom ustanoveným prípadom.

Účtovná závierka

SNK v kontrolovanom období viedla účtovníctvo, zostavovala a predkladala účtovnú závierku podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 431/2002 Z. z.“).

Účtovná závierka SNK za kontrolované obdobie roku 2013 a roku 2014 bola zostavená ako riadna za predpokladu nepretržitého pokračovania účtovnej jednotky vo svojej činnosti. Účtovné metódy a všeobecné účtovné zásady aplikovala účtovná jednotka v kontrolovanom období konzistentne s predchádzajúcim účtovným obdobím. Konečné zostatky účtov vykázaných v súvahe k poslednému dňu účtovného obdobia boli zhodné so začiatočnými stavmi účtov k prvému dňu bezprostredne nasledujúceho účtovného obdobia, čím bola dodržaná zásada bilančnej kontinuity. Účtovné závierky zostavené za kontrolované obdobia boli tvorené zákonom určenými súčasťami, t.j. súvahou, výkazom ziskov a strát a poznámkami.

Obsahové vymedzenie položiek účtovných výkazov nadväzovalo na príslušné syntetické účty rámcovej účtovej osnovy a analytické účty vytvorené účtovnou jednotkou, uvedené v účtovom rozvrhu. Účtovné výkazy obsahovali ustanovené všeobecné náležitosti účtovnej závierky.

Kontrolou obsahu, resp. údajov uvedených v poznámkach k účtovnej závierke k 31.12.2013 a k 31.12.2014 bolo zistené, že v nich nebola uvedená výška zásob k 31. decembru bezprostredne predchádzajúceho ako aj bežného účtovného obdobia, čo nebolo v súlade s ustanovením čl. III B ods. 1 písm. a) prílohy č. 3 k opatreniu Ministerstva financií SR z 5. decembra 2007 č. MF/25755/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahovom vymedzení položiek individuálnej účtovnej závierky, termíny a miesto predkladania účtovnej závierky pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky v znení neskorších predpisov.

Kontrolou dodržania termínov predkladania riadnej účtovnej závierky Ministerstvu financií SR prostredníctvom systému Štátnej pokladnice, vecnej a formálnej stránky finančných výkazov¹ zostavených SNK k 31.12.2013 a k 31.12.2014 a overením súladu údajov vykázaných vo finančných a účtovných výkazoch s údajmi v hlavnej knihe nebol zistený nesúlad.

SNK vyhotovila v súlade s požiadavkami zriaďovateľa osobitne za každý kontrolovaný rozpočtový rok (2013, 2014) príslušnú výročnú správu, v ktorej prehľadne a primeraným spôsobom spracovala súhrnne údaje o výsledkoch jej činnosti, o ukazovateľoch plnenia úloh a o rozpočtovom hospodárení za predchádzajúci rozpočtový rok.

3. Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov, hospodárnosť pri vynakladaní verejných prostriedkov

Kontrolná skupina overila správnosť, zákonnosť a spoľahlivosť účtovania a vykazovania skutočností o vybratých príjmoch a výdavkoch, nákladoch a výnosoch, o stave a pohybe majetku a záväzkov, ktoré boli predmetom účtovníctva SNK a mali vplyv na hodnoty konečných zostatkov účtov v účtovnej závierke zostavenej v kontrolovanom období. Skontrolovaná bola vzorka účtovných dokladov v počte 233 ks v celkovej sume 9 434 045,15 eur, čo predstavovalo 44,69 % z celkovej sumy došlých faktúr v roku 2013 a 47,71 % zo sumy týchto faktúr za rok 2014. Investičné faktúry týkajúce sa kontrolovaného obdobia boli preverené všetky.

Boli porovnané údaje vykázané vo finančných výkazoch, v súvahe a zaznamenané na príslušných účtoch v hlavnej knihe. Kontrolou bola preverená správnosť, zákonnosť a spoľahlivosť hospodárenia s finančnými prostriedkami, účtovania a vykazovania skutočností o účtovných prípadoch správne, úplne a preukázateľne. Súbežnou kontrolou dodržiavania rozpočtových pravidiel pri hospodárení s verejnými financiami a dodržiavania postupov účtovania bolo zistené:

- výdavok za revíziu požiarného uzáveru (int. č. 1141120 v sume 490,80 eur) bol nesprávne rozpočtovo zatriedený na podpoložke 635005 – Rutinná a štandardná údržba špeciálnych strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia, čím došlo k podhodnoteniu položky 637 – Služby,
- náklady na revíziu požiarného uzáveru (int. č. 1141120 v sume 490,80 eur) boli nesprávne zaúčtované na ľarchu účtu 511 – Opravy a udržiavanie, čím došlo k podhodnoteniu účtu 518 – Ostatné služby, kde sa účtujú náklady za revízie zariadení,
- náklady za nájom informačného systému za obdobie 12.12.2014 – 11.12.2015 (int. č. 1141122 v sume 110,40 eur) boli v celej sume nesprávne zaúčtované na ľarchu účtu 518 – Ostatné služby, čím došlo v alikvotnej sume (za rok 2015) k podhodnoteniu účtu 381 – Náklady budúcich období, kde sa účtujú výdavky bežného účtovného obdobia, ktoré sa týkajú nákladov v budúcich obdobiach,
- náklady za nájom informačného systému za obdobie 12.12.2014 – 11.12.2015 (int. č. 1141123 v sume 504,00 eur) boli v účtovnom období 2014 nesprávne, t.j. v opačných hodnotách zaúčtované v sume 27,60 eur na ľarchu účtu 381 – Náklady budúcich období a v sume 476,40 eur na ľarchu účtu 518 – Ostatné služby, (časť nákladov týkajúca sa účtovného obdobia roku 2015 bola počas výkonu kontroly príslušne zaúčtovaná).

V prípade, keď kontrolovaný subjekt netriedil rovnorodé druhy výdavkov správne podľa platnej rozpočtovej klasifikácie, nekonal v súlade s ustanovením § 1 ods. 3 opatrenia Ministerstva financií SR z 8. decembra 2004 č. MF/010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová

¹ finančný výkaz o plnení rozpočtu a o nerozpočtovaných pohyboch na účtoch subjektu verejnej správy FIN 1-12, finančný výkaz o úveroch, emitovaných dlhopisoch, zmenkách a finančnom prenájme subjektu verejnej správy FIN 5-04, finančný výkaz o vybraných údajoch z aktív a pasív subjektu verejnej správy FIN 2-04

klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie v znení neskorších predpisov, podľa ktorého ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie triedi výdavky na položky a podpoložky a umožňuje tým ich identifikáciu. Povinnosť uplatňovať v rozpočte verejnej správy rozpočtovú klasifikáciu upravuje ustanovenie § 4 ods. 4 zákona č. 523/2004 Z. z., podľa ktorého sa v rozpočte verejnej správy uplatňuje rozpočtová klasifikácia, podľa ktorej sa jednotne určujú a triedia výdavky rozpočtu.

Vo vyššie uvedených prípadoch nesprávnej aplikácie nákladových účtov nepostupovala SNK podľa ustanovení § 50 ods. 2 a § 58 ods. 5 písm. i) opatrenia Ministerstva financií SR z 8. augusta 2007 č. MF/16786/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky v znení neskorších predpisov (ďalej len „opatrenie č. MF/16786/2007-31“), podľa ktorých sa na účte 381 - Náklady budúcich období účtujú výdavky bežného účtovného obdobia, ktoré sa týkajú nákladov v budúcich obdobiach a náklady na revízie zariadení sa účtujú na účte 518 – Ostatné služby. Nedodržaním opatrenia č. MF/16786/2007-31 nepostupoval kontrolovaný subjekt podľa ustanovenia § 4 ods. 2 zákona č. 431/2002 Z. z.

Kontrolou preukázateľnosti výdavkov realizovaných na základe preverených účtovných dokladov a kontrolou ich úplnosti z hľadiska obsahu všeobecných náležitostí bolo zistené, že úhrady za vykonané služby, opravy, údržbu budovy a stavebné práce boli uskutočnené na základe dodávateľských faktúr int. č. 1141101 v sume 2 596,98 eur, int. č. 1141103 v sume 3 058,08 eur, int. č. 1141104 v sume 1 620,00 eur, int. č. 1141105 v sume 3 406,46 eur, int. č. 1141106 v sume 6 979,20 eur, int. č. 1141107 v sume 1 516,80 eur (spolu v sume 19 177,52 eur), ktorých obsah nedokazoval skutočnosť priamo ani nepriamo obsahom iných preukázateľných účtovných záznamov. Z obsahu účtovných dokladov (objednávka, preberací protokol, faktúra) nebolo zrejmé, v akom rozsahu boli predmetné služby realizované, chýbal súpis vykonaných prác, absentoval údaj o cene za mernú jednotku a vyjadrenie množstva, čím neboli dodržané náležitosti preukázateľného účtovného záznamu podľa ustanovenia § 32 ods. 1, vo väzbe na ustanovenie § 10 ods. 1 zákona č. 431/2002 Z. z. Predložené boli len interné požiadavky príslušných organizačných útvarov s cenovými ponukami, ktoré bližšie špecifikovali potreby na tovary a služby.

Preverením postupov pri poskytovaní preddavkov z verejných zdrojov na uvedenej vzorke účtovných dokladov a kontrolou správnosti evidencie nadobudnutého dlhodobého majetku ako aj včasnosti zaraďovania obstarávaného dlhodobého majetku do užívania neboli zistené nedostatky.

Podľa dvoch výdavkových pokladničných dokladov VPD č. 0131/2014 v sume 8,00 eur a VPD č. 1281/2014 v sume 132,00 eur došlo k zakúpeniu kolkov pred vykonaním predbežnej finančnej kontroly, ktorá bola zrealizovaná až so štvortýždňovým, resp. sedemtyždňovým odstupom pri preplatení obstarania z pokladničnej hotovosti. Nevykonaním predbežnej finančnej kontroly pred samotným realizovaním finančných operácií (nákupom kolkov), ktoré boli ako náklad súvisiaci s obstaraním dlhodobého majetku súčasťou jeho obstarávacej ceny, nepostupoval kontrolovaný subjekt podľa ustanovení § 6 ods. 1 a § 9 ods. 4 zákona č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 502/2001 Z. z.“), podľa ktorých je orgán verejnej správy povinný overiť predbežnou finančnou kontrolou každú pripravovanú finančnú operáciu a nemôže ju vykonať alebo v nej pokračovať bez jej overenia predbežnou finančnou kontrolou.

Preverením povinnosti zverejňovať v kontrolovanom období údaje o faktúrach za tovary, služby a práce podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 211/2000 Z. z.“) bolo v rámci kontrolovanej vzorky dokladov zistené, že SNK nezverejnila za obdobie december 2013 osem faktúr (int. č. 1131134 až int. č. 1131137, int. č. 1131139 až int.

č. 1131142). Tým nepostupovala v súlade s ustanovením § 5b ods. 1 písm. b) zákona č. 211/2000 Z. z., podľa ktorého povinná osoba zverejňuje na svojom webovom sídle v štruktúrovanej a prehľadnej forme údaje o faktúrach za tovary, služby a práce. Kontrolovaný subjekt vykonal nápravu v priebehu výkonu kontroly.

Verejné obstarávanie

Obstarávanie tovarov, služieb a stavebných prác mala SNK v kontrolovanom období upravené vnútornou smernicou č. 2/2006 a smernicou č. 8/2013 na verejné obstarávanie zákaziek na dodanie tovaru, poskytnutie služieb, uskutočnenie stavebných prác a súťaž návrhov v znení dodatku č. 1 k smernici č. 8/2013.

NKÚ SR preveril dodržiavanie postupov verejného obstarávania (ďalej len „VO“) na vzorke siedmich VO realizovaných z rozpočtu SNK. Tri VO z roku 2013 boli v predpokladanej hodnote 231 706,83 eur (13,04 % z celkovej sumy VO realizovaných v roku 2013) a štyri VO z roku 2014 boli v predpokladanej hodnote 242 216,88 eur (23,19 % z celkovej sumy VO realizovaných v roku 2014).

Tabuľka č. 2

Prehľad skontrolovaných VO realizovaných v roku 2013 a 2014

interné číslo VO	predmet VO	predpokladaná hodnota zákazky	druh zákazky
2013020	Viazanie periodík	133 333,33 eur	podlimitná zákazka
2013021	Služby údržby, opráv a revízií zariadení	39 999,00 eur	podprahová zákazka
2013024	Oprava hydroizolácie strechy	58 374,50 eur	podprahová zákazka
2014012	Stravovacie služby	76 560,00 eur	podlimitná zákazka
2014014	Stravovacie služby	19 800,00 eur	podlimitná zákazka
2014041	Tonery a náplne pre tlačiarne a kopírovacie zariadenia	135 386,28 eur	podlimitná zákazka
2014047	Kompatibilné tonery a náplne pre tlačiarne	10 470,60 eur	podlimitná zákazka

Kontrolou vyššie uvedených VO bolo zistené:

Podľa ustanovenia § 9 ods. 9 zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 25/2006 Z. z.“), ak je predpokladaná hodnota zákazky (ďalej len „PHZ“), ktorá nie je nadlimitnou ani podlimitnou zákazkou, rovnaká alebo vyššia než 1 000 eur, je verejný obstarávateľ (ďalej len „VOb.“) povinný v profile zverejniť raz štvrtročne súhrnnú správu o týchto zákazkách. V nadväznosti na prechodné ustanovenie § 155m ods. 8 zákona č. 25/2006 Z. z. je VOb. oprávnený splniť povinnosť uverejnenia informácií ich uverejnením na svojom webovom sídle a od 01.03.2014 vo svojom profile zriadenom v elektronickom úložisku.

SNK nemala v kontrolovanom období (rok 2014) vo svojom profile VOb. zverejnenú žiadnu súhrnnú správu o zákazkách s PHZ rovnou alebo vyššou ako 1 000 eur, čo nebolo v súlade s ustanovením § 9 ods. 9 zákona č. 25/2006 Z. z. SNK predmetné správy zverejnila v priebehu kontroly, čím bol nedostatok odstránený.

V dvoch prípadoch (VO int. č. 2013020, 2013021) bola PHZ stanovená na základe predpokladaných potrieb/plánov VOb., avšak nebol zdokumentovaný spôsob jej určenia a zároveň nebolo zrejmé, či PHZ bola určená v čase, kedy sa výzva na predkladanie ponúk (ďalej len „výzva“) posielala na uverejnenie. Nedostatočné preukázanie tejto skutočnosti nebolo v súlade s ustanovením § 99 ods. 1 písm. a) zákona č. 25/2006 Z. z., podľa ktorého sa pri zadávaní podprahových zákaziek určí PHZ podľa podmienok platných v deň uverejnenia výzvy v nadväznosti na ustanovenie § 101 ods. 2 zákona č. 25/2006 Z. z., podľa ktorého sa zo zadávania podprahovej zákazky evidujú všetky doklady a uchováávajú sa päť rokov po uzavretí zmluvy.

Taktiež podľa ustanovenia § 21 ods. 1 zákona č. 25/2006 Z. z. VOb. eviduje všetky doklady a dokumenty z použitého postupu VO.

V prípade VO int. č. 2013021 bola v bode II.2.2. výzvy určená PHZ 39 999,00 eur bez DPH. Zároveň v bode III.1.3. predmetnej výzvy bolo ako jedna z podmienok účasti podľa ustanovenia § 28 ods. 1 písm. a) zákona č. 25/2006 Z. z. určené predloženie dokladov, ktorými uchádzač musí preukázať, že za predchádzajúce tri roky poskytol služby rovnakého alebo podobného charakteru ako je opísaný predmet zákazky v celkovej hodnote minimálne 50 000,00 eur bez DPH. Takto uložená podmienka však vylúčila všetkých, ktorí by boli schopní zrealizovať zákazku, ale v predchádzajúcich troch rokoch realizovali podobný predmet zákazky v hodnote 39 999,00 eur bez DPH a nie až 50 000,00 eur bez DPH, čím nebolo v plnej miere zabezpečené uplatňovanie princípu nediskriminácie uchádzačov podľa ustanovenia § 9 ods. 4 zákona č. 25/2006 Z. z.

SNK v prípade VO int. č. 2014012 vo výzve určila v bode III.1.3. preukázanie technickej alebo odbornej spôsobilosti podľa ustanovenia § 28 ods. 1 písm. d) zákona č. 25/2006 Z. z., avšak neuviedla odôvodnenie na určenie predmetnej podmienky účasti, čo nebolo v súlade s ustanovením § 100 ods. 1 písm. b) zákona č. 25/2006 Z. z., podľa ktorého sa na preukázanie splnenia podmienok účasti vyžadujú doklady určené v súlade s § 32 ods. 6, podľa ktorého VOb. v oznámení o vyhlásení VO odôvodní primeranosť každej určenej podmienky účasti vo vzťahu k predmetu zákazky a potrebu jej zahrnutia medzi podmienky účasti.

V prípade VO int. č. 2014047 boli vypracované súťažné podklady (ďalej len „SP“), ktoré však neboli uverejnené v profile, čo nebolo v súlade s ustanovením § 100 ods. 1 písm. d) zákona č. 25/2006 Z. z. Uvedený nedostatok bol v priebehu kontroly odstránený.

V prípade VO int. č. 2013021 bol zistený rozpor výzvy so SP. V bode IV.2.4. výzvy bola uvedená lehota na otváranie ponúk 11.07.2013 o 13:00 hod., avšak podľa bodu 26.1 SP sa otváranie ponúk malo uskutočniť dňa 11.07.2013 o 11:00 hod. Podľa bodu II.1.3. výzvy bolo uvedené miesto plnenia ako SNK v Martine a jej pracoviská v Brodzanoch a v Diviakoch, avšak podľa návrhu zmluvy v SP pracoviská SNK absentovali. V bode II.3. výzvy ako aj v čl. XI. bode 11.1.2. návrhu zmluvy bola uvedená doba uzatvorenia zmluvy na dobu 36 mesiacov od jej účinnosti, avšak v SP v bode 7.2 bola platnosť zmluvy stanovená na 30 mesiacov.

Zároveň podľa bodu 5. SP bola stanovená PHZ vo výške 39 999,00 eur bez DPH. Podľa bodu 38 SP – Návrh zmluvných podmienok bod 11.1.1. sa však zmluva uzatvára do vyčerpania limitu 27 000,00 eur bez DPH, pričom táto istá suma figurovala aj v podpísanej zmluve.

Tým, že došlo k rozporu/nejasnosti medzi ustanoveniami SP a výzvou, resp. medzi vzájomnými ustanoveniami SP, nebolo dodržané ustanovenie § 33 ods. 1 zákona č. 25/2006 Z. z., podľa ktorého, ak sú podmienky účasti uvedené aj v SP, nesmú byť v rozpore s oznámením o vyhlásení VO v nadväznosti na ustanovenie § 9 ods. 4 zákona č. 25/2006 Z. z., podľa ktorého sa pri zadávaní zákaziek musí uplatňovať princíp transparentnosti.

V dvoch prípadoch absentovalo v zápisnici z vyhodnotenia ponúk vyhodnotenie všetkých podmienok účasti:

- VO int. č. 2013021: podľa bodu III.1.3. výzvy mala byť technická a odborná spôsobilosť uchádzačov preukázaná podľa ustanovenia § 28 ods. 1 písm. a) a g) zákona č. 25/2006 Z. z. V zápisnici z otvárania časti ponúk „Ostatné“ však absentoval zápis z vyhodnotenia splnenia podmienok účasti aj podľa písm. g),
- VO int. č. 2014041: podľa výzvy mala byť technická a odborná spôsobilosť uchádzačov preukázaná podľa ustanovenia § 28 ods. 1 písm. a), h) a l) zákona č. 25/2006 Z. z. Podľa zápisnice z otvárania časti ponúk „Ostatné“ však absentoval zápis z vyhodnotenia splnenia podmienok účasti podľa písm. h) a l).

Vyššie uvedené nebolo v súlade s ustanovením § 99 ods. 1 písm. h) (resp. § 100 ods. 1 písm. c) od 01.07.2013) zákona č. 25/2006 Z. z., podľa ktorého VOb. postupuje pri vyhodnocovaní ponúk podľa kritérií uvedených vo výzve v nadväznosti na ustanovenie § 33 ods. 1 zákona č. 25/2006 Z. z., podľa ktorého VOb. posudzuje splnenie podmienok účasti vo VO v súlade s oznámením o vyhlásení VO a SP.

Na základe predloženej dokumentácie možno konštatovať, že predmetná spôsobilosť uchádzačov bola v jednotlivých ponukách doložená príslušnými požadovanými dokladmi.

V prípade VO int. č. 2013024 podľa bodu 17.1.3. SP mala ponuka obsahovať aj návrh zmluvy s predpísanými prílohami. Podľa čl. 5 ods. 5.1 návrhu zmluvy, ktorá bola súčasťou SP, mala byť záručná lehota dohodnutá na 15 rokov.

V jednom prípade (ponuka uchádzača z 12.07.2013 o 8:30 hod.) uchádzač nepredložil vo svojej ponuke návrh rámcovej dohody. V dvoch prípadoch (ponuka uchádzača z 12.07.2013 o 8:30 hod., ponuka uchádzača z 12.07.2013 o 8:31 hod.) uchádzači uviedli vo svojej cenovej ponuke záručnú lehotu 10 a nie 15 rokov. Na základe ústneho vyjadrenia kontrolovaného subjektu sa v predmetných ponukách pri prácach spojených s hydroizoláciou uviedol ekvivalentný materiál, na ktorý sa vzťahovala záručná doba 10 rokov, avšak podľa bodu 9.1 SP sa uchádzačom neumožňovalo predložiť variantné riešenie.

V prípade VO int. č. 2014012 uchádzač uviedol vo svojom návrhu zmluvy odlišné znenie článkov, ako bolo uvedené v SP (čl. III. ods. 3 a čl. X. ods. 2). Následne bola s víťazným uchádzačom podpísaná zmluva o poskytnutí služby, v ktorej sa uvedené nezrovnalosti opakovali, čo nebolo v súlade s ustanovením § 45 ods. 1 zákona č. 25/2006 Z. z., podľa ktorého uzavretá zmluva nesmie byť v rozpore so SP.

Vo vyššie uvedených prípadoch SNK nevyužila možnosť požiadať uchádzačov o vysvetlenie ponúk podľa ustanovenia § 42 ods. 2 zákona č. 25/2006 Z. z.

V prípade VO int. č. 2013020 (ponuka uchádzača z 26.07.2013 o 8:30 hod.) predložil uchádzač potvrdenia bánk, avšak v predložených dokladoch absentovalo čestné vyhlásenie uchádzača, že v iných bankách nemá vedené účty ani záväzky.

Tým, že VOb. nepožiadala uchádzača o doplnenie dokladu, nekonal v súlade s ustanovením § 33 ods. 6 zákona č. 25/2006 Z. z., podľa ktorého VOb. písomne požiada uchádzača alebo záujemcu o vysvetlenie alebo doplnenie predložených dokladov vždy, keď z predložených dokladov nemožno posúdiť splnenie podmienky účasti.

V prípade VO int. č. 2013020 bolo zaslané uchádzačovi oznámenie o vylúčení ponuky s uvedením dôvodu jeho vylúčenia, avšak bez uvedenia lehoty, v ktorej môže byť podaná námietka, čo nebolo v súlade s ustanovením § 42 ods. 6 písm. c) zákona č. 25/2006 Z. z. Taktiež neúspešným uchádzačom (VO int. č. 2013020, 2014041, 2014047) boli zaslané oznámenia o výsledku vyhodnotenia ponúk bez uvedenia lehoty, v ktorej môže byť podaná námietka, čo nebolo v súlade s ustanovením § 44 ods. 2 zákona č. 25/2006 Z. z.

V prípade VO int. č. 2013020 bol zistený nesúlad bodu 37 SP – Návrh rámcovej dohody s už podpísanou rámcovou dohodou č. 79/2013/SaP vo viacerých bodoch:

- podľa bodu VI.2. oznámenia o vyhlásení VO nemal byť projekt financovaný z fondov EÚ, avšak v návrhu rámcovej dohody boli jej jednotlivé body prispôbené podľa financovania uvedeného v čl. 2 bode 3 – predmet zmluvy je z časti financovaný z vlastných zdrojov a z časti zo štrukturálnych fondov EÚ operačného programu informatizácie spoločnosti. Podpísaná dohoda však už text týkajúci sa financovania projektu zo štrukturálnych fondov EÚ ako aj na to nadväzujúce články neobsahovala,

- taktiež bol zistený nesúlad textov v článkoch týkajúcich sa záručných podmienok a ostatných dojednaní, ako aj splatnosti faktúr za dodávku tovarov z vlastných zdrojov (čl. 5 ods. 10 návrhu dohody – 30 dní od jej vystavenia, čl. 5 ods. 9 podpísanej dohody – 21 dní od jej doručenia).

Tým, že návrh rámcovej dohody v SP nesúhlasil s jej podpísanou verziou, došlo k nesúladu s ustanovením § 45 ods. 1 zákona č. 25/2006 Z. z., podľa ktorého uzavretá zmluva nesmie byť v rozpore so SP.

4. Stav správy a ochrany majetku štátu

SNK spravuje majetok štátu, ktorý jej bol zverený na plnenie vymedzených verejnoprospešných úloh a k tomu zodpovedajúcemu predmetu činnosti. Tento majetok vedie vo svojej účtovnej a operatívnej evidencii.

Správu majetku vo vlastníctve Slovenskej republiky, ktorú vykonáva SNK ako správca majetku štátu upravuje zákon č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 278/1993 Z. z.“). Na účely tohto zákona sú majetkom štátu veci vo vlastníctve Slovenskej republiky vrátane finančných prostriedkov, ako aj pohľadávky a iné majetkové práva štátu. Súhlas zriaďovateľa na nakladanie s majetkom štátu bol vyžadovaný v prípadoch vyhradených opatrením Ministerstva kultúry SR č. 521/2008 Z. z. o úprave dispozičných oprávnení správcov v zriaďovateľskej pôsobnosti Ministerstva kultúry SR pri nakladaní s majetkom štátu (ďalej len „opatrenie č. 521/2008 Z. z.“).

Majetok štátu zverený SNK do správy pri jej zriadení tvorí vo vecnom a finančnom vymedzení prílohu jej zriaďovacej listiny.

V kontrolovanom období bol v podmienkach SNK postup pri správe majetku štátu vrátane pohľadávok štátu upravený smernicou č. 12/2013 o nakladaní s majetkom štátu v znení jej dodatku č. 1. Tento interný predpis nadobudol účinnosť 1.1.2014, jeho dodatok 3.12.2014. Kontrolou jeho obsahových náležitostí neboli zistené rozpory so zákonom č. 278/1993 Z. z. a ani iné relevantné nedostatky.

SNK mala v čase výkonu kontroly na svojom webovom sídle zverejnené zásady prenájmu a výpožičiek nebytových priestorov a hnutelného majetku, ktoré v jej podmienkach podrobnejšie upravovali uvedené spôsoby nakladania s majetkom štátu. Pomerne prehľadne špecifikovali nebytové priestory vyhradené na krátkodobý prenájom, konkretizovali výšku krátkodobého nájomného a prevádzkových nákladov spojených s užívaním týchto nebytových priestorov a bližšie upravovali pravidlá nakladania s majetkom formou prenájmu a výpožičky. Predmetné zásady neboli vydané formou schváleného interného predpisu.

Prevod vlastníctva, darovanie

Majetok štátu, ktorý neslúžil a ani v budúcnosti nespĺňal predpoklady slúžiť SNK ako správcovi na plnenie úloh v rámci predmetu jej činnosti alebo v súvislosti s ním bol SNK považovaný za prebytočný majetok štátu. Kontrolovaný subjekt vydal v kontrolovanom období jedno písomné rozhodnutie o prebytočnosti majetku štátu v prípade hnutelného majetku, ktorým boli počítačové zariadenia (696 kusov tenkých klientov, 101 kusov tlačiarň a serverov, príslušná licencia). Predmetný majetok kontrolovaný subjekt nevyužíval a podľa zmluvy o prevode správy majetku štátu č. MK-92/07/M z 1.10.2007 bol dlhodobo inštalovaný vo verejných knižniciach na základe výpožičiek. Predmetné rozhodnutie obsahovalo označenie prebytočného majetku štátu a jeho identifikačné údaje. Obstarávacía cena tohto hnutelného majetku prevedeného do správy SNK od jej zriaďovateľa predstavovala sumu 1 212 264,18 eur.

Kontrolovaný subjekt realizoval prevod vlastníctva tohto prebytočného hnutel'ného majetku štátu na základe darovacích zmlúv príslušným obciam ako prevádzkovateľom verejných knižníc. Preverený bol prevod majetku vykonaný na základe štyroch darovacích zmlúv. Predmetný prebytočný majetok nemala SNK povinnosť písomne ponúknuť štátnym rozpočtovým, resp. štátnym príspevkovým organizáciám v regióne, nakoľko táto povinnosť sa nevzťahovala na darovanie hnutel'ných vecí vo vlastníctve štátu. Z rovnakého dôvodu nebolo vykonané ani tzv. osobitné ponukové konanie, účelom ktorého je vytvoriť súťažné prostredie.

Darovanie predmetného hnutel'ného majetku štátu obciam za účelom vzdelávania a výchovy a ochrany a prezentácie kultúrnych hodnôt bolo správcom zrealizované so súhlasom zriaďovateľa.

Podľa dokladov dostupných NKÚ SR a vo väzbe na vyjadrenie kontrolovaného subjektu nebol v kontrolovanom období realizovaný iný prevod vlastníctva prebytočného hnutel'ného ani nehnuteľného majetku štátu v správe SNK.

Nájom a výpožička

Majetok štátu, ktorý prechodne neslúžil SNK ako správcovi na plnenie úloh v rámci predmetu jej činnosti alebo v súvislosti s ním bol považovaný za dočasne prebytočný majetok štátu. Kontrolovaný subjekt vydal v kontrolovanom období tri písomné rozhodnutia o dočasnej prebytočnosti majetku štátu v prípade nehnuteľného majetku a 20 takýchto rozhodnutí v prípade majetku hnutel'ného. Tento majetok kontrolovaný subjekt prechodne nevyužíval.

Väčšina týchto rozhodnutí nebola jednoznačne identifikovateľná, nakoľko boli zhodne číselne označené a navyše viaceré nemali uvedený ani dátum ich vydania (rozhodnutie č. ?/2014 z 22.1.2014, rozhodnutie č. 2/2013 bez dátumu, rozhodnutie č. 2/2013 z 12.4.2013, rozhodnutie č. 3/2013 bez dátumu, rozhodnutie č. 3/2013 bez dátumu, rozhodnutie č. 4/2013 bez dátumu, rozhodnutie č. 4/2013 z 30.9.2013, rozhodnutie č. 4/2013 z 26.6.2013, rozhodnutie č. 5/2013 z 2.10.2013, rozhodnutie č. 5/2013 z 25.6.2013, rozhodnutie č. 6/2013 z 9.10.2013, rozhodnutie č. 6/2013 z 2.10.2013, rozhodnutie č. 6/2013 z 30.9.2013, rozhodnutie č. 8/2013 z 15.10.2013, rozhodnutie č. 8/2013 z 2.1.2014, rozhodnutie č. 2/2014 z 19.9.2014, rozhodnutie č. 2/2014 zo 6.2.2014, rozhodnutie č. 3/2014 z 10.6.2014, rozhodnutie č. 3/2014 z 22.8.2014). Jedenásť predmetných rozhodnutí neobsahovalo jednoznačné identifikačné údaje o dočasne prebytočnom majetku štátu (rozhodnutie č. 2/2013 bez dátumu, rozhodnutie č. 2/2013 z 12.4.2013, rozhodnutie č. 4/2013 z 30.9.2013, rozhodnutie č. 5/2013 z 2.10.2013, rozhodnutie č. 6/2013 z 9.10.2013, rozhodnutie č. 7/2013 zo 17.10.2013, rozhodnutie č. 8/2013 z 15.10.2013, rozhodnutie č. 8/2013 z 2.1.2014, rozhodnutie č. 2/2014 zo 6.2.2014, rozhodnutie č. 3/2014 z 22.8.2014, rozhodnutie č. 4/2014 zo 17.9.2014), čím kontrolovaný subjekt nepostupoval podľa ustanovenia § 3 ods. 4, vo väzbe na ods. 3 zákona č. 278/1993 Z. z., podľa ktorých takéto rozhodnutie musí tieto údaje obsahovať.

Kontrolovaný subjekt nakladal v kontrolovanom období s dočasne prebytočným majetkom jeho prenechaním do nájmu nájomcovi nájomnou zmluvou, resp. do výpožičky vypožičiavateľovi zmluvou o výpožičke. Preverený bol nájom majetku štátu realizovaný na základe dvoch nájomných zmlúv a výpožička majetku štátu realizovaná na základe trinástich zmlúv o výpožičke.

Rozhodnutie o dočasnej prebytočnosti majetku štátu nebolo SNK vydané zo zákonom ustanoveného dôvodu v kontrolovaných prípadoch krátkodobých výpožičiek, ktorých trvanie s tou istou osobou neprekročilo 10 dní v kalendárnom mesiaci. Z ustanoveného dôvodu nebolo takéto rozhodnutie vydané ani v prípade prevereného nájmu hnutel'ného majetku štátu osobe poskytujúcej správcovi služby, pri ktorých správca použil postupy verejného obstarávania.

Dočasne prebytočný nehnuteľný majetok štátu (rozhodnutie č. 2/2011 z 23.8.2011) prenajatý na základe nájomnej zmluvy č. 54/2011/ZZ nebola SNK ako správca majetku štátu povinná ponúknuť v dennej tlači, nakoľko nájomcom bola právnická osoba poskytujúca správcovi

služby, pri ktorých bol správca povinný používať metódy verejného obstarávania. SNK bola v tomto prípade z rovnakého dôvodu oprávnená dohodnúť nižšie než trhové nájomné, t.j. nájomné, za aké sa v tom čase a na tom mieste obvykle prenechávajú do nájmu na dohodnutý účel také alebo porovnateľné nehnuteľnosti. Oprávnený nájom hnutel'ného majetku štátu bez jeho ponúknutia v dennej tlači bol uzavretý v prípade prenájmu technologického vybavenia rovnakému nájomcovi nájomnou zmluvou č. 55/2011/ZZ.

Preverené písomné nájomné zmluvy obsahovali určenie predmetu a účelu nájmu, dohodnuté nájomné platené v peňažných prostriedkoch, vyčíslenie prevádzkových nákladov spojených s užívaním, výpovednú lehotu a ďalšie náležitosti určené osobitnými prepismi. Pri uzatváraní preverenej zmluvy o nájme nebytových priestorov boli zohľadnené aj ustanovenia zákona č. 116/1990 Zb. o nájme a podnájme nebytových priestorov v znení neskorších predpisov, t.j. nebytové priestory boli prenajaté na účely, na ktoré boli stavebne určené a zmluva obsahovala splatnosť nájomného a spôsob jeho platenia.

Ceny za dlhodobý nájom nebytových priestorov boli podľa zásad prenájmu a výpožičiek priestorov a hnutel'ného majetku zverejnených na webovom sídle SNK určované dohodou prenajímateľa a nájomcu. Ceny krátkodobého prenájmu nebytových priestorov v správe SNK boli určované na základe zverejneného cenníka, ktorý bol súčasťou uvedených zásad.

Dočasne prebytočný nehnuteľný majetok štátu bol v prípade preverenej nájomnej zmluvy prenechaný do nájmu zmluvou uzavretou na dobu určitú v trvaní piatich rokov.

Preverením nájomov majetku štátu v správe SNK neboli zistené prípady príjmov z prenájmu, ktoré by neboli odvodené do príjmu štátneho rozpočtu. Nájomca mohol podľa preverenej zmluvy užívať prenajatý nehnuteľný majetok len v rozsahu určenom nájomnou zmluvou. Nebol oprávnený prenechať prenajatý majetok štátu do nájmu, podnájmu alebo výpožičky, čím by sa taká zmluva stala neplatnou. Zmeny na prenajatom majetku mohli byť vykonané len s písomným súhlasom správcu majetku štátu. SNK ako správca majetku štátu nedohodla v nájomných zmluvách zmluvnú pokutu v neprospech štátu ako vlastníka.

Preverený nájomný vzťah týkajúci sa nehnuteľného majetku štátu bol realizovaný na základe nájomnej zmluvy odsúhlasenej Ministerstvom financií SR. Na platnosť preverenej zmluvy o nájme hnutel'ného majetku štátu sa nevyžadoval súhlas zriaďovateľa, nakoľko to zriaďovateľ neurčil vo svojom opatrení.

Dočasne prebytočný hnutel'ný majetok štátu bol prenechaný do výpožičky siedmimi preverenými zmluvami o výpožičke. Štyri kontrolované zmluvy o výpožičke dočasne prebytočného nehnuteľného majetku štátu boli SNK uzavreté so štátnymi rozpočtovými a so štátnymi príspevkovými organizáciami a dve s obcou a s vyšším územným celkom, ktorým nehnuteľné veci štátu slúžili na prenesený výkon štátnej správy.

V prípade zmlúv o výpožičke majetku štátu (27/2014/ZZ, 94/2012/ZZ), ktorými boli vypožičané nebytové priestory neboli NKÚ SR predložené rozhodnutia o dočasnej prebytočnosti tohto požičiavaného majetku štátu, čím SNK nepreukázala dodržanie postupu podľa ustanovenia § 3 ods. 4 vo väzbe na ods. 3 zákona č. 278/1993 Z. z., podľa ktorého je podmienkou nakladania s majetkom štátu, ktorý prechodne neslúži správcovi na plnenie úloh v rámci predmetu jeho činnosti alebo v súvislosti s ním jeho predchádzajúce označenie za dočasne prebytočný majetok štátu formou písomného rozhodnutia.

Preverené písomné zmluvy o výpožičke obsahovali určenie predmetu a účelu výpožičky, vyčíslenie prevádzkových nákladov spojených s užívaním, výpovednú lehotu a ďalšie náležitosti určené osobitným prepisom. Dočasne prebytočný nehnuteľný majetok štátu bol v prípade preverených zmlúv o výpožičke prenechaný do výpožičky zmluvou uzavretou najviac na dva roky, v prípade zmluvy uzavretej 25.10.2012 (07/2012/ZZ/NP) na dobu určitú v trvaní piatich rokov.

Vypožičiatelia vypožičaný nehnuteľný majetok mohli podľa príslušných zmlúv užívať len v rozsahu určenom zmluvou o výpožičke. Neboli oprávnení prenechať vypožičaný majetok štátu do nájmu, podnájmu alebo výpožičky, čím by sa taká zmluva stala neplatnou. Zmeny na vypožičanom majetku mohli byť vykonané len s písomným súhlasom správcu majetku štátu. SNK ako správca majetku štátu nedohodla v zmluve zmluvnú pokutu v neprospech štátu ako vlastníka.

Preverené zmluvy o výpožičke nehnuteľného majetku štátu nevyžadovali súhlas Ministerstva financií SR. V ostatných dvoch prípadoch určených opatrením zriaďovateľa, keď bol predmetom výpožičky nehnuteľný majetok štátu vypožičateľom, ktorými boli štátne rozpočtové organizácie boli tieto zmluvy o výpožičke odsúhlasené zriaďovateľom (07/2012/ZZ/NP, 27/2014/ZZ). V prípade zmluvy č. 27/2014/ZZ zo 14.8.2014 došlo podľa odovzdávacieho protokolu k odovzdaniu predmetu výpožičky, t.j. nebytového priestoru do používania už 25.8.2014, napriek skutočnosti, že predmetná zmluva nadobudla podľa predložených dokladov platnosť až 28.7.2015, a to na základe súhlasu zriaďovateľa č. MK-5/2015-R. Zverejnená bola už dňa 21.8.2014.

V prípade zmlúv o výpožičke majetku štátu (94/2012/ZZ zo 16.1.2013, 10/2014/ZZ z 29.1.2014), ktorými bol vypožičaný nehnuteľný majetok (nebytové priestory), SNK nepredložila vyžadovaný súhlas zriaďovateľa. Tým nebolo preukázané splnenie podmienok platnosti týchto zmlúv podľa ustanovenia § 13 ods. 10 zákona č. 278/1993 Z. z., vo väzbe na ustanovenie § 8 opatrenia č. 521/2008 Z. z., podľa ktorých sa v prípade zmluvy o výpožičke nehnuteľného majetku štátnej príspevkovej organizácii ako vypožičateľovi vyžaduje súhlas zriaďovateľa, nakoľko to zriaďovateľ určil svojím opatrením. Zmluva č. 94/2012/ZZ navyše obsahovala ustanovenia o nevyžadovaní tohto súhlasu zriaďovateľa na jej platnosť a podľa odovzdávacieho protokolu k odovzdaniu predmetu výpožičky, t.j. nebytového priestoru do používania došlo už 2.1.2013 napriek skutočnosti, že predmetná zmluva bola uzavretá až 16.1.2013. Zmluva č. 10/2014/ZZ obsahovala ustanovenie o platnosti zmluvy dňom jej podpísania zmluvnými stranami, ktoré bolo v rozpore s uvedenými predpismi. Podľa predloženej dokumentácie bola v prípade zmluvy č. 10/2014/ZZ zaslaná zo strany SNK zriaďovateľovi neúplná žiadosť z 20.11.2013 o odsúhlasenie tohto zmluvného vzťahu. Kontinuálne uzavretá zmluva o výpožičke (32/2015/ZZ zo 4.3.2015) predmetného nebytového priestoru bola dňa 7.5.2015 schválená zriaďovateľom (MK-899/2015-332/4906).

V prípade zmlúv o výpožičke č. 7/2014/ZZ z 5.12.2014, č. 8/2011/ZZ z 18.2.2011, č. 51/2013/ZZ z 30.9.2013, č. 2/2014/ZZ z 30.9.2013 a č. 53/2013/ZZ z 30.9.2013 nebolo označenie osoby vypožičateľa spoľahlivé, čím kontrolovaný subjekt nepostupoval podľa ustanovenia § 43 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), podľa ktorého sú účastníci zmluvného vzťahu povinní dbať, aby sa pri úprave zmluvných vzťahov odstránilo všetko, čo by mohlo viesť k vzniku rozporov.

Vzťahy medzi zmluvnými stranami v oblasti výpožičiek hnutelných vecí sa v kontrolovanom období riadili Občianskym zákonníkom. SNK uzatvárala zmluvy o výpožičke hnutelných vecí najmä v súvislosti s uskutočňovaním činností vyplývajúcich z jej zriaďovacej listiny, pričom išlo prevažne o výpožičky zbierkových predmetov a výstavných prvkov.

Ostatné zmluvy

Kontrolou dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov pri realizácii zmluvných vzťahov na vzorke jedenástich kúpnych zmlúv, na základe ktorých SNK obstarávala/kupovala tovary a pozemky, piatich nájomných zmlúv, na základe ktorých si SNK prenajímala nehnuteľný majetok (pozemky, nebytové priestory) a jednej zmluvy o výpožičke, na základe ktorej si SNK vypožičovala nebytový priestor neboli zistené nedostatky.

Zverejňovanie zmluvných vzťahov, vykonávanie finančnej kontroly

Kontrolou povinne zverejňovaných darovacích zmlúv, nájomných zmlúv, zmlúv o výpožičke a kúpnych zmlúv neboli zistené prípady ich nezverejnenia v Centrálnom registri zmlúv do troch mesiacov od ich uzavretia alebo od udelenia súhlasu, ak sa na ich platnosť vyžadoval súhlas príslušného orgánu. Zmluvy o výpožičke nehnuteľného majetku štátu (94/2012/ZZ, 10/2014/ZZ), v prípade ktorých nebol SNK predložený vyžadovaný súhlas zriaďovateľa, resp. tento súhlas bol vydaný po jednom roku od uzavretia zmluvy (27/2014/ZZ), boli zverejnené v trojmesečnej lehote od dátumu ich uzavretia.

Preverené darovacie zmluvy, nájomné zmluvy, zmluvy o výpožičke a kúpne zmluvy boli pred ich uzavretím overené predbežnou finančnou kontrolou, ktorej vykonanie bolo potvrdené na doklade súvisiacom s pripravovanou finančnou operáciou spolu s uvedením dátumu jej vykonania.

Inventarizácia majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov

Inventarizáciu majetku a záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov upravoval interný predpis č. 1/2011 o obehú účtovných dokladov a smernica č. 9/2013 o inventarizácii majetku a záväzkov s účinnosťou od 01.01.2014 v znení dodatku č. 1.

V kontrolovanom období SNK vykonala na základe príkazu štatutárneho orgánu:

- č. 1/2013 mimoriadnu inventúru nehnuteľného majetku k 30.06.2013,
- č. 3/2013 a č. 8/2014 riadnu inventarizáciu majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov k 31.12.2013 a k 31.12.2014.

Stav majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov v inventúrnych súpisoch bol porovnaný so stavom v účtovníctve a výsledky porovnania boli uvedené v inventarizačných zápisoch. Kontrolou obsahu inventúrnych súpisov ako aj inventarizačných zápisov nebol zistený nesúlad.

Fyzická inventúra majetku, ktorú nebolo možné vykonať ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, bola vykonaná v priebehu posledných troch mesiacov príslušného účtovného obdobia, pričom stav predmetného majetku ku dňu zostavenia účtovnej závierky bol preukázaný údajmi fyzickej inventúry upravenými o prírastky a úbytky tohto majetku za dobu od skončenia inventúry do konca účtovného obdobia.

Inventarizáciou majetku vedeného k 31.12.2013 na podsúvahových účtoch (počítačové zariadenia umiestené v knižniciach SR) bol zistený inventarizačný rozdiel charakteru manka vo výške 586,44 eur, ktorý nebol účtovnou jednotkou zaúčtovaný do účtovného obdobia, za ktoré sa inventarizáciou overoval stav majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov, čo nebolo v súlade s ustanovením § 30 ods. 7 zákona č. 431/2002 Z. z.

Evidencia nehnuteľného majetku štátu

SNK ako správca majetku štátu viedla v kontrolovanom období o nehnuteľnom majetku štátu účtovníctvo podľa zákona č. 431/2002 Z. z. Súčasne mala zabezpečený zápis spravovaných nehnuteľností vo vlastníctve štátu v katastri nehnuteľností podľa zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov.

Kontrolou spoľahlivosti evidencie nehnuteľného majetku a jeho vykazovania v účtovníctve SNK k 31.12.2014 s evidenciou katastra nehnuteľností neboli zistené nedostatky. Boli porovnané vybrané údaje uvedené na majetkových účtoch hlavnej knihy a v analytickej evidencii majetku.

Správa pohľadávok štátu

SNK ako správca pohľadávok štátu vykonávala v kontrolovanom období správu pohľadávok štátu vzniknutých z jej činnosti a súvisiacich s majetkom štátu, ktorý SNK spravuje. Postup pri správe týchto pohľadávok bol v kontrolovanom období v podmienkach SNK upravený smernicou č. 12/2013 o nakladaní s majetkom štátu.

K 31.12.2014 evidovala SNK pohľadávky celkom v sume 36 231 eur, z toho pohľadávky po lehote splatnosti predstavovali sumu 31 679 eur, ktorá sa medziročne zvýšila o sumu 5 069 eur.

Preverená bola vzorka troch pohľadávok z nedaňových rozpočtových príjmov po lehote splatnosti spolu v sume 7 845,07 eur, ktorých právnym dôvodom vzniku bolo neuhradené nájomné a prevádzkové náklady spojené s užívaním prenajatého bytu a nebytových priestorov vo vlastníctve štátu.

Kontrolou predmetných pohľadávok nebolo zistené neplnenie povinností SNK ako správcu pohľadávok štátu starať sa o to, aby všetky povinnosti dlžníka boli včas a riadne splnené, aby pohľadávka štátu bola včas uplatnená na príslušných orgánoch a aby rozhodnutia týchto orgánov boli včas vykonané. Preverené pohľadávky po lehote splatnosti boli uplatnené na príslušných súdoch a vymáhané prostredníctvom súdnych exekútorov. V prípade, ak bol dlžník v omeškaní s plnením peňažného dlhu, SNK ako správca pohľadávky sa podľa predložených dokladov starala o to, aby sa úroky z omeškania alebo poplatok z omeškania riadne a včas uplatnili a vymáhali.

V preverených prípadoch nebola s dlžníkmi uzavretá dohoda o splátkach alebo o odklade platenia. Správca trvale neupustil od vymáhania týchto pohľadávok štátu a ku dňu ukončenia kontroly NKÚ SR predmetné pohľadávky nezanikli splnením, vzájomným započítaním ani odpustením dlhu.

Vyrad'ovanie a likvidácia neupotrebitel'ného majetku

Hnuteľné veci, ktoré pre svoje úplné opotrebenie alebo poškodenie, zrejmú zastaranosť alebo nehospodárnosť v prevádzke alebo z iných závažných dôvodov nemohli slúžiť svojmu účelu alebo určeniu boli SNK ako správcem majetku štátu považované za neupotrebitel'ný majetok štátu.

Nakladanie s neupotrebitel'ným majetkom štátu v správe SNK a postup a proces pri jeho likvidácii bol v podmienkach kontrolovaného subjektu upravený smernicou č. 12/2013 o nakladaní s majetkom štátu, podľa ktorej sa návrh na vydanie rozhodnutia o neupotrebitel'nosti majetku predkladá vyrad'ovacej komisii, ktorá takéto návrhy prehodnotí a svoje stanovisko predloží na rozhodnutie štatutárnemu orgánu SNK. Samotnú likvidáciu neupotrebitel'ného majetku zabezpečuje zákonným spôsobom likvidačná komisia, ktorá o zrealizovanej likvidácii vyhotoví príslušný záznam.

Podľa dokladov predložených NKÚ SR vyrad'ovacia komisia SNK zasadla v roku 2013 dvakrát a v roku 2014 päťkrát, kedy navrhla hnuteľný majetok v celkovej obstarávacej hodnote 343 117,43 eur zlikvidovať a vyradiť z majetkovej evidencie. Dôvodom na odporúčané vyhlásenie hnuteľného majetku za neupotrebitel'ný bola jeho zastaranosť, fyzická opotrebovanosť, nefunkčnosť, neopraviteľnosť a skutočnosť, že už nemohol slúžiť svojmu účelu, čo bolo doložené potvrdeniami o neopraviteľnosti, resp. o nerentabilnosti opravy majetku, vyjadreniami a zápisom vyrad'ovacej komisie.

V kontrolovanom období bolo vydaných celkom sedem písomných rozhodnutí o neupotrebitel'nosti majetku štátu v obstarávacej hodnote spolu 343 117,43 eur. O neupotrebitel'nosti tohto majetku štátu rozhodol v kontrolovanom období na základe uvedených návrhov vyrad'ovacej komisie štatutárny orgán správcu majetku štátu. Neupotrebitel'ný majetok bol podľa jednotlivých rozhodnutí úplne opotrebovaný a poškodený, zastaraný a v prevádzke

nehospodárny, nemohol preto slúžiť svojmu účelu a určeniu. Predmetné písomné rozhodnutia obsahovali najmä označenie neupotrebitel'ného majetku štátu a jeho identifikačné údaje. Správca majetku k rozhodnutiam dodatočne pripojil doklad o spôsobe naloženia s neupotrebitel'ným majetkom štátu. Neupotrebitel'ný majetok, ktorý mohol byť využitý ako druhotná surovina, ponúkol správca osobe, ktorá sa zaoberala výkupom druhotných surovín. Ak nebol majetok štátu využitý ako druhotná surovina, zabezpečil správca jeho likvidáciu podľa osobitného predpisu o odpadoch.

Podľa zápisov vyhotovených likvidačnou komisiou SNK sa komisia zišla za účelom realizovania likvidácie neupotrebitel'ného majetku štátu v roku 2013 dvakrát a v roku 2014 šesťkrát, pričom na základe príslušného rozhodnutia o neupotrebitel'nosti majetku štátu bol zlikvidovaný hnutel'ný majetok v celkovej obstarávacej hodnote 343 117,43 eur.

Odporúčania

NKÚ SR odporúča kontrolovanému subjektu prijať existujúce zásady nájmu a výpožičiek nebytových priestorov ako svoj záväzný interný predpis.

Protokol o výsledku kontroly vypracovali dňa 10.09.2015

Ing. Radoslav Jelšovský
vedúci kontrolnej skupiny

Ing. Lenka Skalická
členka kontrolnej skupiny

S obsahom protokolu o výsledku kontroly bola oboznámená dňa 24.09.2015

Ing. Katarína Krištofová, PhD.
generálna riaditeľka
Slovenskej národnej knižnice